

Приморске новине

ЛИСТ ССРН ОПШТИНЕ БУДВА

ИЗЛАЗИ ПЕТНАЕСТОДНЕВНО

ГОДИНА XVII

БРОЈ 347.

13. ЈУЛ 1988.

ЦИЈЕНА 300 ДИНАРА

● ТУРИСТИЧКИ БАРОМЕТАР

Кажу (опет) биће боље

КАКО сезона одмиче негативна разлика броја гостију и остварених ноћења у односу на прошлу годину и смјештајне могућности наше ривијере, постаје све већа. Подаци о посјети туриста у ООУР „Будва“ у првој половини године и на почетку главне туристичке сезоне, најбоља су илустрација посне динарске и девизне жетве која је све више на видику.

У периоду од 1. јануара до 30. јуна у хотелима у Будви, Бечићима, Светом Стефану и Петровцу остварено је 436 хиљада ноћења, 15 одсто или 77.120 мање него у првој половини прошле године. „У плусу“ у односу на прошлу годину само је Туристичко насеље „Словенска плајза“ (9 одсто), док су сви други хотели у минусу: „Свети Стефан“ 3 одсто, „Палас“ 12, „Авала“ 42 („олакшајућа“ околност је касније отварање због реновирања), а највише „одсутних“ гостију је у хотелима на Бечићкој плајзи — 50 хиљада ноћења мање или 35 одсто мање у односу на прву половину 1987. године.

Јунски подаци и проценти су слични. Са изузетком хотела у РЈ „Свети Стефан“ у којима је посјета на прошлогодишњем нивоу, у свим осталим хотелима гостију је мање него прошле године: „Авала“ 3 одсто, „Словенска плајза“ 8, „Палас“ 7, а „Бечићка плајза“ 32 одсто.

Иако је и прошлогодишња јунско-јулска „рупа“ била дубока са доста празних хотелских кревета, први дани овог јула продубили су је да још десетак процената — талико је хотелских гостију мање него прошле године у исто вријеме. Тако је 4. јула 2.300 празних хотелских кревета, а од тога највише (опет) у Бечићима — чак 900. Можда при овако слабој посјети туриста нека поређења нијесу упутила, али не можемо а да претходним подацима не додамо да је збир празних кревета почетком јула у ООУР „Будва“ био таман колико и капацитет „Фабрике девиза“ у Бечићима.

Од туристичких радника тешко је добити доволно увјерљиве и аргументоване информације о узроцима недодласка планираних и очекivаних гостију. Умјесто тога у прилици смо да пренесемо њихова очекивања да ће се у данима закључења овог броја гостију у хотелима повећати, а да ће се средином јула већ мочи говорити о стотпроцентном пуњењу. Кад се то догоди вјероватно ћемо бити (статистички) задовољни, али то једино може бити слаба утјеха (јер је овог љета бивало и горе), а за право задовољство резултатима текуће сезоне смо, по свemu судећи, закаснили.

Нијесу само невеселе хотелске цифре, подаци и проценти. Мањак овог љета биљеже и кампови и приватни смјештај. Једино су, како-тако, задовољни у одмаралиштима где су приступачне цијене надаљачале неке „објективне“ факторе, као и закуподавци приватних соба и апартмана по систему „пуно за празно“.

Када се овај број „Приморских новина“ појави пред читаоцима на домаку ће бити други туристички талас. Колико ће покрити јунско-јулске рупе и рупице — остаје да се види.

В. М. Станишић

Бакље су означиле почетак културног љета у Будви

ОТВОРЕН ГРАД — ТЕАТАР

ТЕКСТОВИМА о позоришту које су говорили глумци Дара Цокић и Светозар Цветковић, балетским пумерама Соње Вукчићевић и Владимира Логунова, хепенингом Косте Бунушевца и изводима из репертоара хора „Колегијум музикум“, 1. јула је испред старог града отворен фестивал „Град-театар“, на коме ће се ове године извести око 170 представа — позо-

ришних, балетских, музичких, фолклорних, ликовних и пјесничких.

Након отварања фестивала у цркви Света Марија наступило је хор „Колегијум музикум“ а у поноћ је на простору између цркве у старом граду Народен театар из Битоља извео представу Горана Стефановског „Црна рупа“ у режији Бранка Брезовеца.

● ТУРИСТИЧКА КОНФЕРЕНЦИЈА ЈУЖНИ ЈАДРАН

ТУРИЗМУ ПРАВО МЈЕСТО

У ДУБРОВНИКУ је 1. јула одржана проширења сједница Предсједништва Туристичке конференције Јужни Јадран, на којој је разматран досадашњи рад ове организације и усвојен програм рада за 1988. годину.

Туристичка конференција Јужни Јадран је јединствена туристичка асоцијација која дјелује већ пуних двадесет година (формирана је у Дубровнику 1968. године) и обухвата велики број туристичких савеза и туристичких друштава са подручја социјалистичких република: Хрватске, Црне Горе, Босне и Херцеговине, Србије и Македоније. Иаш Туристички савез је од самог оснивања ове организације јен врло активни члан.

У уводном излагању предсједника Конференције Александра Аполонија, као и бројним дискусијама на сједници Предсједништва, истакнуто је потреба што адекватнијег третирања мјеста

и улоге туризма у нашем друштвеном систему и његовог нормирања у СФРЈ. У том циљу упућује се апел свим туристичким посленицима који као делегати сједе у разним органима, форумима и склопштинама од је сне заједнице до Федерације да се максимално ангажују да туризам добије своје право мјесто приликом доношења Новог устава.

У оквиру програма рада Туристичке конференције Јужни Јадран за текућу годину предвиђена је кадровска обнова ове организације и њено проширивање на цијелу јадранску обалу и СР Словенију.

На сједници је формиран одбор за припрему обиљежа вану јубиларне двадесетогодишњице постојања и рада Туристичке конференције Јужни Јадран која ће се одржати крајем сезоне у Дубровнику.

В. Станишић

ИЗДВАЈАМО:

- ДОДАТAK О ГРАДУ-ТЕАТРУ
- ЗА ПРАЗНИК — БИСТА ХЕРОЈУ
- СТАРТОВАО РАДИО-БУДВА
- СКУЛПТУРЕ БОЖА МАРТИНОВИЋА
- СТАНИШИЋИМА У ПОХОДЕ
- ХУМОРЕСКА „ПРИМОРСКИХ НОВИНА“

СВОЈИМ ЧИТАОЦИМА И САРАДНИЦИМА УПУЋУЈЕМО СРДАЧНЕ ЧЕСТИТКЕ

ЗА

13. ЈУЛ

ДАН УСТАНКА НАРОДА ЦРНЕ ГОРЕ

КУЛТУРНО-ИНФОРМАТИВНИ ЦЕНТАР И РЕДАКЦИЈА „ПРИМОРСКИХ НОВИНА“

Експлозија у кланцу

ТОПЛИ, љетњи дан близио се крају, сунце је пошако залазило иза врха Трескавице. Био је 2. јули 1942. године.

У кланцу широком око тридесет метара, са управним каменитим странама које се налазило у самом подножју планине, група партизана, раштркана цијелом његовом дужином и скривена иза стјеновитих громада, посматрала је призор од која им је застјајао дах.

На самом изласку из клањца, с десне стране, на линији високој тридесет метара, један младић покушавао је да допре до пећине, у којој се налазило усташико књездо.

Било је просто невјероватно да то може да се учини без ужади и најнужније планинске спреме. Цијела та страна од подножја кланца до на десет метара пред улаз у пећину обрасла је густим шиљем, али је зато остатак пута био готово исправан зид.

НЕ ОКЛИЈЕВАЈ МАРКО!

Прије него што је кренуо према пећини, младић је пронашао уску стазу у шиљу која је водила један дио пута до ње. Чим се стаја изгубила, почeo је да се веће уз стијене. Чинио је то врло вјешто, иако је на ногама имао тешке војничке цокуле, а преко леђа пребачену пушку.

Није ишао право према пећини већ укосо с намјером да јој приђе са стране Сваког часа је застјајао и гледао према њеном улазу, као да је очекивао да ће се тамо неко појавити.

Избочине на управној линији биле су ријетке. Пажљиво је стајао на њих. Пи пајући као у мраку рукама је тражио било какав ослонци за који би се прихватио и напредовао који сантиметар. Плашио се изненадног одрона камена испод ногу.

Зној му се сливао низ лице и улазио у очи. Бомба о појасу несносно га је жуљио. Није могао да је се ослободи јер је она требало да ријеши све.

Вријеме је споро пролазило. Пет, десет, већ је прошло и петнаест минута откако је кренуо из подножја кланца. Иза њега је остајао метар за метром пређеног пута.

Другови заклоњени у клањцу, или са спремним пушкама, нетремише су га посматрали. Мртвутишину нарушило је крештање птице која је изненада прелетела изнад њега. Када је дошао на око два метра од пећине, из свих гргла у кланцу заорили су се повици:

— Баџај, Марко! Баџај, шта чекаш?

Ријечи су му одзванајеле у ушима као ехо. Застава је уда се одмори. Био је при-

брани. Шта ће бити ако промашим и не убацим бомбу у пећину, помислио је. Бомба о појасу била му је једини коју је имао. Знао је да би у случају неуспјеха морао да се врати у кланец по другу и да би сав његов дотадашњи труд био узалудан. На ѡгоре у свему било је, ипак то што би поновно пењање задржало борце у кланцу и онемогућило их да на вриме изврше задатак који им је поставио Врховни штаб и друг Тито.

Одлучио је да настави са пењањем. Руке су му биле израњавне. Кад се нашао поред улаза у пећину почeo је да му прилази са стране приљубљен уз литицу. Још један корак, пола корака...

МОРАМО СЕ ПРОВИТИ

Марко Станишић био је борац Друге чете Првог батаљона Прве пролетерске бригаде која је с групом бригаде и Врховним штабом на челу са другом Титом кренула 24. јуна 1942. године са обронака Зеленгоре у западну Босну. План је био да сви избију 2. јула у ширини од седамдесетак километара у предио око пруге Мостар — Коњиц.

Под командом Коче Поповића Прва пролетерска бригада спуштала се тога да на планине Трескавице на жељезничку пругу Коњиц — Мостар недалеко од села Цепи. Први батаљон бригаде, којим је командовао Пере Ђетковић, кренуо је према селу кроз један клањац. Ишли су у колони. На изласку из кланца, пет стотина метара од села, засула их је киша митраљеских зрака. Сваки непријатељски ме так је погађао.

Смрт је долазила из пећине на литици. Ђетковић је повукао борце дубље у кланец и окупио их око себе.

— Другови, наређење Врховног штаба и Штаба бригаде је да до ноћи нападнемо и разоримо жељезничку пругу Коњиц — Мостар и то дио између Коњица и Хаџића — обратио им се. — Више немамо времена да се враћамо и заobilazimo клањац. Ишли су у колони. На изласку из кланца, пет стотина метара од села, засула их је киша митраљеских зрака. Сваки непријатељски ме так је погађао.

Смрт је долазила из пећине на литици.

Ђетковић је повукао борце дубље у кланец и окупио их око себе.

— Другови, наређење Врховног штаба и Штаба бригаде је да до ноћи нападнемо и разоримо жељезничку пругу Коњиц — Мостар и то дио између Коњица и Хаџића — обратио им се. — Више немамо времена да се враћамо и заobilazimo клањац. Ишли су у колони. На изласку из кланца, пет стотина метара од села, засула их је киша митраљеских зрака. Сваки непријатељски ме так је погађао.

Смрт је долазила из пећине на литици.

— Да поповим оно што сам већ ис-

причао за ваш лист: од 2. јула 1985. године ништа не радим, рекао нам је пе-

десни у нашој Редакцији Ивановић, — Ја

сам раније био распоређен на радиономје-

сту магациоњера и нобијог чувара. Побунио

сам се што ми ускраћују посао, тражио

објашњење од управника, од других у ко-

лективу, али га писам добио. Жалио сам

се Покрајинској конференцији ССО Војво-

дине којој припада објекат, предсједнику

Савјета љетовалишта. Али, ништа није по-

могло.

Ивановић је почeo доживљавати не-

пријатности након што је имао тешки са-

браћани удес на послу 1983. године, када

је остао тешки инвалид. О разним непра-

вратили смо се и саопштили командиру да на овакав начин не можемо ништа учинити.

НАЈДРАЖА ЧЕСТИТКА

Колона бораца и даље је стајала у кланцу. Вријеме је одмисло. Из села Цепи стигао је и Коча Поповић. Дошао је на око 300 метара од излаза из кланца и до викнуо команданту Првог батаљона Ђетковићу да појкури с уништавањем непријатеља у пећини.

Ђетковић је пренио наређење командиру Саву Бурићу. Одмах сам се јавио. Сјесам се да су борци повијали: „Хајде, Марко!“ — прича Станишић. — Нијесам знао за страх: прихватио сам пушку и једну бомбу и кренуо. Било је мало изгледа да се докопам те проклеће пећине и останем жив, али се у рату о томе није мислило.

Кад је Станишић ускочио у пећину, осмороца пренеражених усташа гледали су га као сабласт. Бомба у његовој руци је шиштала: требало је да експлодира за три секунде! Усташе су побацале оружје и подигле руке изнад главе. Марко је преко рамена бацио бомбу низ литицу. Експлозија је одјекнула као громљавина.

Изненада један усташа, прикрiven у дубини пећине, подигао је пушку и опалио у Марковом правцу. Метак је погодио младића у ногу, али је овај одмах одговорио ватром из свог оружја. Усташа се ухватио за груди и посрнуо.

Задатак је био извршен. Батаљон је могао да прође. Кад су се борци спустили у село Цепи, младићу су на показаној храбrosti честитали и чланови Врховног штаба. Честитка друга Тита била му је најдражака.

Марко Станишић, пензионисани пуковник, има четрнаест одликовања. Петнаесто је Орден народног хероја.

(„Политикин забавник“)

● ДАН УСТАНКА ЦРНОГОРСКОГ НАРОДА

СПОМЕН БИСТА ХЕРОЈА

ЦЕНТРАЛНИ догађај овогодишњег обиљежавања јулских празника у нашој општини биће откривање бисте народног хероја МАРКА Ф. СТАНИШИЋА у градском парку (рад академског вајара Стевана Љукетића) и откривање спомен-плоче на његовој родној кући у селу Станишићи.

Организоваће се и излети на Куфин и на Чојкову главицу у Маинама.

ЈЕДАН од твораца леге
нде Прве пролетерске бригаде, која је датум свог осни-
вења

вања Армији нашој вољеној за њен дан поклонила Марко Филипов Станишић, чим је до пушке дорастао 13. јула 1941. године, запутио се у легенду. Из битке у битку, кроз стотине битака, на путу дугом преко 20.000 километара, од Рудог до Слободе, био је међу првима — носио је барјак славе и јунаштва на коме су се румене капи крви најсмелијих — и капи његове крви.

И по ослобођењу, као виши официр Југословенске народне армије и народни херој Југославије, свуда и у свему, зрачио је оптимизмом и био примјер младима како треба расти и бити човјек до краја човјечјег. Био је такав до пољедњег даха и у сјећању савременика и следбеника остаће као свијетли путоказ, а његову животну стазу неће пронићи трава нити замести мећаве заборава. Да тако заиста буде и заувијек остане, Дан устанка црногорског народа обиљежавамо бронзом и мермером у непролазну славу борца, хероја и човјека Марка Филипова Станишића.

● КАД СЕ ЖАЛБА НЕ МОЖЕ ПИСАТИ

„ВИШЕ НИСИ У ЕВИДЕНЦИЈИ“

(ЗАШТО СЛОБОДАН ИВАНОВИЋ, РАДНИК ОДМАРАЛИШТА НОВОСАДСКИХ СТУДЕНАТА У ПЕТРОВЦУ НЕ РАДИ, А НИЈЕ ДОБИО ОТКАЗ)

СЛОБОДАН ИВАНОВИЋ, радник Одмаралишта новосадских студената у Петровцу на мору, умногоме подсећа на Џанкаријевог слугу Јернеја. И он подуго тражи своје право, али никако да га оствари, никако да добије објашњење зашто га прогањају.

Прије двије и по године престао је да ради, али је примао плату све до јануара ове године. Тада му је укинута и плата. А да одмах кажемо он се итекако бунио што прима плату, а не ради. Но, није му дозвољено да ради. Али да иронија буде потпуна, он није добио нити било какав други папир који би објаснио зашто га прогањају.

— Да поповим оно што сам већ ис-
причао за ваш лист: од 2. јула 1985. године ништа не радим, рекао нам је пе-
десни у нашој Редакцији Ивановић, — Ја
сам раније био распоређен на радиономје-
сту магациоњера и нобијог чувара. Побунио
сам се што ми ускраћују посао, тражио
објашњење од управника, од других у ко-
лективу, али га писам добио. Жалио сам
се Покрајинској конференцији ССО Војво-
дине којој припада објекат, предсједнику
Савјета љетовалишта. Али, ништа није по-
могло.

Ивановић је почeo доживљавати не-
пријатности након што је имао тешки са-
браћани удес на послу 1983. године, када

је остао тешки инвалид. О разним непра-

вилностима у свом колективу (закупљивање соба од приватника, мушки са боловима за храну) прво је говорио усмено. Потом је писао о томе у писмима читалаца новосадског „Дневника“.

— Након тога је почела певићена хајка на мене, истиче Ивановић. Одузели су ми право на рад, потом укинули плату. На моје питање зашто се то догодило управник одмаралишта ми је кратко, без обrazloženja рекао: више ниси у нашој евидентици! Отказ ми, међутим, није уручен тако да не могу да се жалим и да остварим своја законска права.

Ивановић, којему је љекарски конзилијум утврдио инвалидност у проценту од 80 одсто, нашао се тако на улици. Да би се прехранио борави привремено у селу где ради најчешће послове.</p

Чланови Савјета за обнову у старом граду

САЧУВАТИ СТАРИ ГРАД

ЗАХВАЉУЈУБИ солидарности и несебичном до- приносу цијеле Југославије, грађевинари и стручњаци из свих крајева наше земље су веома брзо и квалитетно сачирили последице катастрофалног земљотреса и обновили Стари град, па је стара Будва данас способна да издржи и јаче потресе, а са новом инфраструктуром и квалитетним градским садржајима, сада више него што је била.

Ово је истакнуто на сједници Савјета за обнову културно-историјских споменика у Црној Гори, одржаној 30. јуна у Будви. О обнови старог града и споменика културе у нашој општини чланове Савјета, у

кому су представници свих наших република и покрајина, обавијестили су предсједника Скупштине општине Владо Дулетић, Петко Митровић, Наташу Вукотић, др Мирко Ковачевић и Владимира Станковић.

Јединствено је мишљење чланова Савјета да су сада испуњени услови да стара Будва конкурише за упис у светску културну баштину под заштитом УНЕСКО-а.

Послије више похвальных оцења и признања за обнову, на сједници је саопштено да је стара Будва кандидат за награду Удружења туристичких новинара СР Њемачке за туристичку сензацију године.

РОЂЕДАНСКИ ЂОШАК

НАШИХ ШЕСНАЕСТ ГОДИНА

НА ДАНАШЊИ дан прије 16 година појавио се први број „Приморских новина“. Робен као здраво, напредно и, што је најважније, жељено дијете, лист у протеклом периоду ипак није успио да прележи све дјечје болијести, па ће заједно са својом генерацијом кризе доста тога рјешавати пост-фестум.

Уобичајену и често досадну и непотребну хронологију „са свим показатељима“ овде ћемо прескочити (остављамо то за неки округлији јубилеј), али морамо истаћи да постоје добри изгледи да „Приморске новине“ ускоро добију своје просторије. Да не буде забуње то „ускоро“ није преписано из неког дневног броја, него на нашу велику жалост, почиње се рачунати од данас, 16 година од излажења првог броја.

На крају подсјетимо: док има наде има и живота. Заједно са новине, па још „Приморске“, биле и зузетак.

Редакција

ИЗ РЕПОРТЕРСКЕ БИЉЕЖНИЦЕ

СТАНИШИЋИ ЗА ПРОШЛОСТ И БУДУЋНОСТ

ОПЕТ су на гувну. Оном истом гувну на којему су се они и њихови преци договарали и зборовали, на којему се орила пјесма мушка и дјевојачка о свадбама и празницима, на којему се пшеница врхла и одатле носила у амбаре.

На истом оном гувну одакле су месни, 13. јула 1941. године пошли на Чојкову главицу, а одатле на ратишта широм Југославије. У велику битку за слободу. Сврстани у елитне јединице народно-ослободилачке војске, највише у прослављеној Првој пртерској. У рат из којег се нису вратили Марко Ников, Крсто Јовов, Душан Јовов, Филип Буров, Крсто Ников, Миро Јуров, Јово Ников, Марко Јоков, Нико Крстов. У рат из којег се оронулог здравља вратио Мило (Боро) Илијин и убрзо умро. У рат у којему се јунаштвом прочуо Марко Филипов, чије груди је крацио Орден народног хероја.

У селу смо Станишићи. На Обали, горе високо изнад обале. Са Станишићима, који су ових врелих дана љета, опет на гувну, пред својим кућама. Нису се искупили да евоцирају успомене — мада и то редовно чине у тојлим предвечерјима — већ су засукали рукаве, прихватили се крампи, лопата, колица... Готово свакога дана раде — хоће да обнове старо гувно, да га ојачају, врате му некадашњи изглед. Да поправе зидове испод кућа, уреде прилазе. Да на родној кући Марка Филипова, поставе спомен-плочу, која ће намјерницима рећи да је ту рођен херој.

— Радимо сви, старији и млађи, прича нам Јово Илијин, један од најредовнијих. — Старији су, рекао бих редовнији, тачнији, што је донекле и разумљиво ако се има у виду да млађи раде, да љети и мају послу по цио дан.

Срећећемо Риста Перова, Марка Радова, Јована Бурова, Бранка Перова, Љубе и Божа Јовова и њихове синове. Свако има одређени задатак и обавља га без говора. Најпрецизнији послови, они мајсторски поверили су Саву Бурову. Мајстор за камен ради на задовољство свих.

— Жељели смо прво да платимо мајсторе, али су нам тражили много, преко 3 милиона динара, биљежимо ријечи Влада Ристова. — Одлучили смо да сами радијмо, купили материјал, а добили смо и помоћ од „Јадран-трговине“. И ево, видите, посао добро напредује.

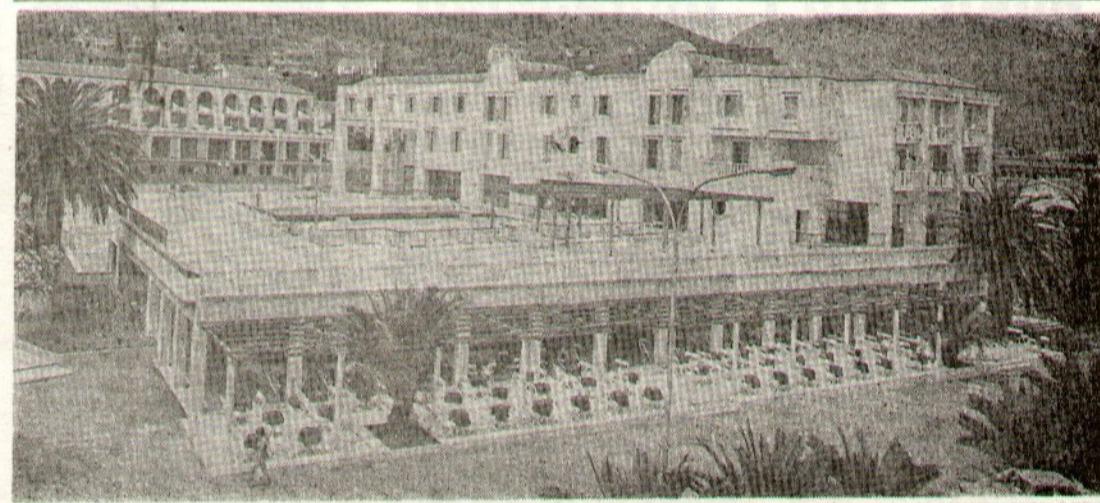
Станишићи су познати по томе, што се успјешно договарају и договоре реализују. Тако су довели воду, самодоприносом, сопственим радом, и уз учешће радних организација из општине и ван њених граница. Довели су и асфалт до посљедњих кућа у селу. Многи су обновили своје домове, други то намјеравају да учине.

— Има још послова које смо планирали и које ћemo обавити, истиче Јово Илијин. — Споменик палим Станишићима, који је подигнут педесетих година, заобишао је нови асфалтни пут који је повезао Будву и Цетиње. Остао је ван пута, што значи и ван домаћа очију путника, пролазника. У плану је изградња спомен-комплекса којег ће чинити обелиск, чесма, гумно, према замислима аутора, вајара Стевана Лукетића, Будванина, који добро познаје овај крај и његове људе. За тај велики подухват прикупљамо средства — већ је пристигло 5—6 милиона динара, али је потребно још новца.

А када и тај посао окончају Станишићи ће се још више окренути својим домовима, од којих су многи страдали у рату и послије њега, нарочито у априлском земљотресу 1979. године. Да у њима одмарaju током љета они који су отишли у заслужене пензије, њихови синови кћерке, унучад. Да добу и пријатељи који су увијек били срдачно примани у Станишићима. И да — зашто и то крити — долазе и туристи. Јер село је јединствен Видиковач, са клином каква се пожељети може. Са срдачним и гостопримним људима. А туристи управо то највише и траже.

Па срећно у свим пословима.

Саво ГРЕГОВИЋ

Тераса „Могрен“ — празни столови само прије отварања

ФЕСТИВАЛ ПУНИ ТЕРАСЕ

Могрен опет, најпопуларнији

ТЕРАСЕ хотела „Авали“ и „Могрен“ посљедњих недјеља су у вечерњим сатима опсједнуте посјетиоцима. До касно у ноћ и утрови испред њих врве од штетача...

То се посебно односи на терасу хотела „Могрен“ која је послије више година, опет, постала најомиљеније саставалиште гостију,

посјетилаца и мјештана. Столови на њој заузети су до „ситних“ сати.

— Од отварања Фестивала „Град театар“, из ноћи у ноћ имамо масовну посјету, и Фестивал је гла вни „кривац“ за то, каже руководилац „Могрена“, Ђубо Пиньатин.

Да би се добило више мјеста, два реда столова

постављена су на плочнику трга испред хотела. Радно вријеме на тераси је до два ујутро, али је договорено да се ради све док гостију има, ако устреба и до четири. Прекид би био само сат времена да се објекат спреми за отварање наредног дана — у пет часова.

Д. Н.

● ИЗ „МОНТЕНЕГРОЕКСПРЕСА“

БРОДОМ У ВИШЕ ПРАВАЦА.

ПОРЕД излета аутобусима, од оних до Дубровника и Мостара, па преко Цетиња до Ловћена, и уз морску обалу и ободом Скадарског језера до албанских границе, затим кањоном Мораче и Таре до моста на Бурђевића Тари и до Жабљака, туристичке агенције „Монтенегроекспрес“ и „Компас“ посјетиоцима будванске ривијере нуде више излете морем хидробусима, бродовима и бродићима. За туристе сви они представљају посебан доживљај. Домаћи туристи, иначе, за све излете имају попуст од педесет одсто.

„Компасов“ хидробус из Будве за Дубровник са излетницима испловљавају у раним јутарњим сатима понедељком, уторком и сриједом, а излетници „Монтенегроекспреса“, из Дубровника се враћају аутобусима, петком, суботом и недељом. У току вожње излете се послужују пићем, и за цијело vrijeme пута на броду се одвија забавни програм. Разгледање Дубровника одвија се уз пратњу стручног водича, а послиje заједничког ручка је индивидуално разгледање града.

„Компас“ излет наплаћује 48, а „Монтенегроекспрес“ између 55 и 57 хиљаде динара.

У организацији „Монтенегроекспреса“ уторком се бродом, са поласком из Будве у 8,30 часова, организује излет на једној од најљепших природних плажа на Црногорском приморју, Дробном пјеску, између Светог Стефана и Петровца. У ресторани урађеном у егзотичном стилу гостима се на лицу места припремају рибљи специјалитети, непрестано теку забавни програм, купање и спортско-рекреативни живот на води.

Цијена изleta је 34 хиљаде динара. Петком и недељом, са поласком из Будве девет и десет и по сати (повратак је у шеснаест и седамнаест часова), излетници се бесплатно превозе до плаже Дробно.

● ГОСТИ ПИШУ

ИПАК, ОПЕТ ДОЛАЗИМО

НА АДРЕСУ директора „Монтенегроекспреса“ Бранка Кажанегре недавно је стигло писмо из Енглеске, следеће садржине:

Драги господине,
Моја супруга и ја смо провели двије недеље одмаха у малом апартману од 19. маја до 1. јуна 1988. године у Будви, (Стари град).

Могу рећи да смо имали диван одмор и по повратку кући препоручили смо Будву нашим пријатељима. Ваша земља је дивна, народ је, у већини, врло љубазан. И „Монтенегроекспрес“ је веома услуган и запослен врло пријатни.

Ипак, наш одмор је био ремећен четири дана бујком од извођења грађевинских радова. Стари град Будва је подручје којим можете бити с правом поносни, и цијенили смо од почетка одмаха радове на санацији града. Бушење, малтерирање је било и саставни дио одмора, и осјећали смо се као дно грандиозног пројекта Југославије који враћа живот у историјски град. Али 23. маја, на балкону 50 метара од нас у четири сата послије подне раднице су почели бушење зида за нова врата, па затим и за прозор са компресорском бушилицом. Ово је потрајало до осам сати увече и понављало се за редом четири дана. Није потребно да напомињем да је ово у потпуности покравило наш ми-

рни и тихи одмор и било какву помисао на поподневни починак.

Наши примједба је да се овај посао могао одложити за послије сезоне, или је то било редуцирано да се радови изводе ујутро а не у четири сата послије подне када је вријеме за послиједневни починак, пред спремање за излазак.

С поштовањем Ваш
Ерик Пурнел
П. С.

Ми смо се жалили „Монтенегроекспреса“ на вријеме или су они били немоћни да било што учине. И поред овога нам јављавамо да се вратимо овамо на одмор и идуће године.

из ООУР „ЈАДРАН“

УСКОРО У СТАРОМ ГРАДУ

ТРГОВИНСКА организација „Јадран“ је почетком јула отворила неколико нових продавачких простора, чиме је, несумњиво, обогатила своју понуду и створила до датне могућности за повећање дохотка.

У Бару је реновирана и напово опремљена постојећа радибна кућа, и у њој се сада нуде разноврсне спортске опреме и реквизити ловна и риболовна опрема.

бни пјесак, где ручак могу да добију за шест хиљада динара (рибу или роштиљ), а на располагању су им реквизити за плажу и море.

Међу примамљиве излете — шетње бродићима јесу оне понедељком и сриједом од Будве до Миљочера и Светог Стефана, и назад, и уторком из Петровца до Будве, и обратно.

Цијена тих излете — шетњи је четири хиљаде динара.

Излети по Скадарском језеру организују се понедељком, сриједом, петком и недељом. Аутобуси из Будве за Вирпазар полазе у девет сати, а онда се такозваним чуновима — бродићима специјално прављеним за пловидбу по Скадарском језеру, у шесточасној вожњи обилазе језерске увале и културно-историјске споменике и насеља, међу њима и престоницу Пријевића Жабљак. Предах и ручак су у типичном језерском селу Карућ, Ручак се састоји од домаћих специјалитета.

Цијена изleta је 34 хиљаде динара.

Ту су и два незaborавна изleta по „Невјести Јадрана“.

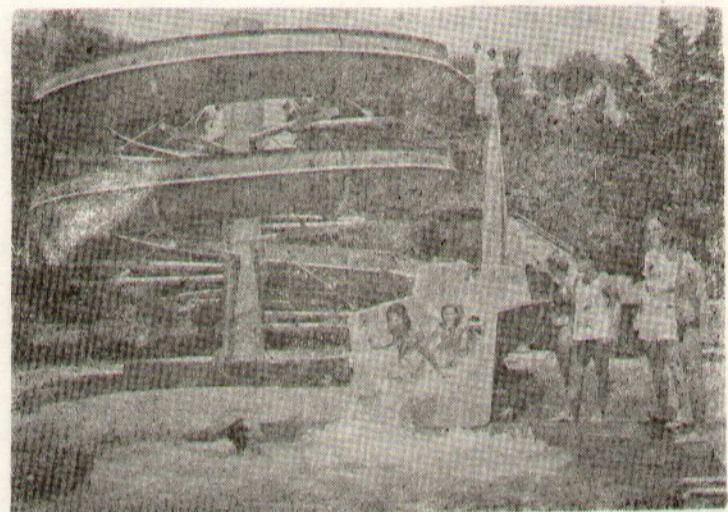
Први је сјелодневни и са мора излете упознају оно чега се, како то пјесник рече, „никада нагледа неби“, уз пристајање на острво Госпа од Шкрпјела и разгледање истоимене цркве, ризнице културно-историјских знаменитости и вриједности. У предаху изleta је ручак у „Вили Пераст“, у колијевци бокељских поморaca, поморских капетана и адмирала, који су славу Бокељске морнарице пронијели морима и океанима свијета.

Цијена изleta је 36.500 динара.

Други је пловидба заливом специјалним бродићем са провидним дном, кроз које излете посматрају и упознају блату морску флору и фауну.

На овај изlet се полази из Котора.

Д. Новаковић

● НА СЛОВЕНСКОЈ ПЛАЖИ

Тобоган радости

ОД када је пуштен у употребу, tobogan на води на Словенској плажи постао је место окупљања најмлађих.

(А, ни старији не могу да одоле искушењу да не испробају ову направу). Од десет па до деветнаест часова до када је у употреби, око tobogana напросто ври као у кошници. Ори се од раздраганог смијеха и поклика радости.

На toboganu се, са десет метара висине купачи низ корито дужине седамдесетак метара, ношени снажним млаузом воде која се из мора у њега испумпава у количини од по четрдесет литара у секунди, спуштају

у омањи базен, па — опет, Јово, ианово!

Бездједност купача, каже власник tobogana Раде Чентрић из Загреба, је потпуна. Уосталом, сва та игра одвија се под његовим непресталним погледом. Иначе, једно спуштање наплаћује се три стотине динара, а своје вјерне посјетиоце популарни чика Раде зна и да частити са по једним или два „круга“. И, наравно, они му то не узимају за зло. Напротив, пажњу му узвраћају послушношћу, па ред при игри на toboganu сами успостављају.

Д. Н.

● У БИВШОЈ „ВИЛИ МАНОЛОВИЋ“

Ресторан и бар

У ЗГРАДИ бившег одмаралишта студената Београдског универзитета на Словенској плажи, која је сада власништво ООУР „Будве“ и која је реновирана, отворен је ресторан са терасом са седам стотина места, и кафе барови, на спрату и у поткровљу објекта.

Тераса — ресторан, саопштио нам је директор РЈ „Словенска плажа“ Крсто Љубановић, у чијем ће саставу новоотворени објекат пословати, радиће сваког дана од десет ујутро до један сат послије пола ноћи. Посјетиоцима ће се на њој нудити широк избор специјалитета са роштиља, кувана јела (по цијени од пет хиљада динара), освежавајући напици и друге врсте јела и пива. Гостовање познати музички састави.

Кафе бар биће отворен од десет увече до шест сати наредног дана ујутро, и биће једини локал у Будви који ће радити преко цијеле ноћи.

У реконструкцији и опремање овог објекта који ће представљати значајну допуну угоститељске понуде у Будви инвестирано је милијарду динара.

Д. Н.

● РЕГИОНАЛНИ ВОДОВОД

СТРАНЦИ ГАСЕ ЖЕЋ

фазе. Они ће укупно стајати око 10 милијарди динара.

— Новац јесте проблем, кажу у РО „Приморје“. — У наш посао је укључена Међународна банка, а за финансирање овог пројекта су заинтересоване и фирмe из неколико држава. Има и конкретних понуда за кредите и ускоро ћемо бити у прилици да одаберемо оне најповољније. Наравно услов за то је да општине измире своје дугове, да окончамо послове из прве етапе, прве фазе која је по многим оценама и најсложенији дио укупног поса.

— Има рјешења, катего-

С. Г.

ОВО СУ ТАЛАСИ РАДИО - БУДВЕ

ПРОГРАМСКА ШЕМА РАДИО-БУДВЕ ДО 1. ОКТОБРА

9.00 — 9.30 ТУРИСТИЧКИ ТЕЛЕКС (најава дневног програма; вријеме, температуре мора — и на страним језицима; аутобуски, жељезнички и авио саобраћај; важне вијести из земље и свијета; обавештења о дежурним апотекама и амбулантама; данас у граду, најава културних манифестација и на страним језицима),

9.30 — 12.00 ДОБАР ДАН — БУДВА (најавна шпика и садржај емисије)

9.45 ТУРИСТИЧКИ ВОДИЧ (попуњеност туристичких капацитета, информације из туристичких организација и Аутомото савеза)

10.00 МАЛИ ОГЛАСИ — ЕПП

10.15 СТУДИО БРОЈ 44—665 (гост студија, телефонска укључења репортера из хотела, ресторана, аутокампова, са плажа, репрезентација... наградне игре)

11.00 ТУРИСТИЧКИ ТЕЛЕКС (информативна емисија на страним језицима, временски билтен и курсна листа)

11.30 ИНФОРМАТИВНИ СЕРВИС ТУРОПЕРАТОРА

12.00 — 12.30 ЦИТАДЕЛА (емисија посвећена култури, најава културних забава и садржаја; прикази позоришних, ликовних, литературних, фолклорних, филмских, сценских... остварења; у току фестивала „Град театар“ у овом термину емитоваће се специјалне хронике)

12.30 — 12.40 МАЛИ ОГЛАСИ — ЕПП

12.40 — 13.00 ВЕЧЕРАС У ГРАДУ — на страним језицима.

13.00 — 13.55 АДРИАТИК СТУДИО (музичко забавна емисија, примјерена захтјевима омладине; нови и стари хитови стране и домаће забавне продукције; разговори, интервјуји, анкете о омладинским темама, ЕПП поруке, естрадни умјетници — гости програма...).

14.00 Одјава програма.

ОВО НИЈЕ ЗА ЕТАР

СВИ СУ ПОЧЕЦИ ИСТИ

ПРВИ РАДНИ ДАН НОВИНАРА РАДИО-БУДВЕ

ЧУДНО је, али је то изгледа судбина новинарске професије: Када сам прије десет година починао бављење овим тешким, али честитим послом мјесецима нијесам имао столицу, сто, а о машини да и не говоримо. Интересантно, то изгледа фали свим редакцијама. Али, добро се завршава посао. Имали смо зато холове, прозоре, пећи, заједничке столове за којима је почесто писало по пет-шест људи.

Доласком у нову информативну кућу — Радио Будву, морам пријнати, очекивао сам да ћу првога дана имати тај фамозни сто и сто лицу. Јер, кажу, — нова је кућа, а Будва је Будва.

Преварио сам се. Осим ли јепо уређене просторије (буђућег студија) постојао је само један сто и једна столица. Машина није било.

Но сада, већ је десети дан мог рада на радију, а ситуација се знатно измијенила. Поред мене и мог уредника, редакцију сачињавају још десет — дванаест, младих људи, — будућих новинара. Поред тога, сада пак имамо два радна стола, 4 столице и чак једну нову машину, купљену без одобрења директора КИЦ-а. Папир нам углавном недостаје али ипак, сваки дан однекуда до бијамо макар по десет листова. Ја имам срећу што имам први пут свој сто на

којему се најчешће налази писаћа машина, али не увијек и столицу. Но, добро је. То је тек почетак. Морам да признајем. Али, било ми је не ријетко као те младе људе, који су сигурно очекивали другачију слику. Када би, макар на тренутак био слободан, уступио бих своје мјесто млађим колегама, али им још увијек нијесам објаснио да ће се ситуација измијенити и да то нови нарство инос са собом. Можда је то и добро, само не требати времена да они то сквате.

Но, оно што је свакако битније од овога, што фали, управо су ти млади људи, који већ на старти „гризу“ и газе у новинарске воде. У томе и јесте своје богатство које ме испуњава љеј потом. Драго ми је што ми дан почине са њима, њиховим питањима и почетничким извјештајима са терена који су из дана у дан све бољи. Уостalom, сада своје, не мало новинарско искуство, преносим на њих. Зар то није захвална дужност?

Програм нам иде све боље. Толико се радујемо када нам се слушаоци јаве са похвалама. А столова и столица ће бити једнога дана. Важно је да једну машину ипак имамо.

РАНКО ПАВИЋЕВИЋ

- 1. ЈУЛА ПОЧЕЛО је ЕМИТОВАЊЕ ЕКСПЕРИМЕНТАЛНОГ ПРОГРАМА РАДИО-БУДВЕ, ИА УЛТРА КРАТКИМ ТАЛАСИМА 98,7 МЕГАХЕРЦА
- ОВИМ СКРОМНИМ ПРИЛОГОМ ПРИ ДРЖУЈЕМО СЕ БРОЈНИМ ЧЕСТИТКАМА КОЈЕ СУ НАШЕ КОЛЕГЕ ДОБИЛЕ НА ПОЧЕТКУ ОГЛАШАВАЊА ПРВЕ РАДИО СТАНИЦЕ У ИСТОРИЈИ БУДВЕ

Репортери Радио-Будве у студију у згради „Зета-филма“

- ДОГОДИЛО НАМ СЕ ДРУГОГ ДАНА РАДА

ЈОВАНА „НАЂЕНА“ У РАДИЈУ

Причало се много — почње данас, почине сјутра... коначно је почело. Сви су задовољни за сада (а вјаљда ће бити и убудуће) и слушају оци и екипа Адријатик студија. Свакога дана у студију пристижу гости да честитaju почетак рада, а они који нијесу у могућности — шаљу телеграме. Прије пар дана у студију је стигао и један незвани, али врло радо примљени гост — мала Јована. Ако јој је вјеровати — пристићима је показала да има три године. Дошла је потпуно гола и уплакана од-

носно тачније речено довео је поштени проналасач, који није знао где с њом — па право у студију. Свој мали мусави „терет“ предао је право у руке „мами студија“ — главном и одговорном уреднику Велибору Човићу.

Као добра мама или тата (како већ хоћете) друг Човић се забринуо да му „привремени поклон“ који му је „рода донација“ сасвим не-надно није гладан — па јој је купио кекс. Јовани се из гледа допало у студију — а уредник није чекао ни трећа: млада радио-станица, по-

требне су јој нове слаге, па је Јовану одмах упослио — дајо јој је да куца на машини. Емисија је прекинута и вијест о изгубљеној дјевојчици непрестано понављана. Послије кратког времена слушалац радио Будве — радијски службени обезбеђења из Словенске плаже обавијесио нас је да су код њега родитељи малог бјегунца. И ту се прича приводи крају. Екипа „Адријатик студија“ радио Будве се питаје ако је рад почeo са овомико узбуђења шта ли нас још све чека! Санија КАЦАБАБ

Договор пред почетак емитовања програма

● У ГАЛЕРИЈИ ДОМА „ЦРВЕНА КОМУНА“

СКУЛПТУРЕ БОЖИДАРА МАРТИНОВИЋА

Бојко Мартиновић: Посток (1973)

БОЖИДАР — Бојко Мартиновић, припадник такозвана "изворне црногорске уметности", већ годинама се успјешно бави скулптуром. Рођен је 1922. године у Бајицама код Цетиња. Завршио је гимназију, Прву класу војне академије, као и одсјек режије од годину да на на Филмској академији. Члан СКОЈ-а од прије рата, учесник је Револуције 13. јула 1941. Послије рата је био официр ЈНА, на разним војно-политичким дужностима. Осам година је радио као филмски редитељ у Филмском центру ЈНА „Застава филм“ и за собом оставио преко 30 филмова (документарних, пропагандних и наставних). Пензионисан као официр 1960. године радио је ка слободним филмским радницима за „Ловћен филм“ и „Дунав филм“ све до 1964. године. Од тада па до данас бави се вајањем у дрвету. До сада је остварио четири самосталне изложбе (1966. — Цетиње, 1966. — Будва, 1972. — Будва, 1988. — Тиват), а од 1965. године изла-

же на бројним групним изложбама у земљи и иностранству. О свом односу према уметности Бојко Мартиновић каже:

"Велики је доживљај и радост срести дрво у природи, и успоставити контакт с њим, сањати отворених очију скулптуру на коју ме структура материјала инспирише. Осим тога дрво је живи ствар, треба знати вријеме када га треба убррати, да не би послије давало отпор и да би се вољно препустило скулптору на обраду. Најмилији су ми јавор, орах и крушка. Када почнем рад са дрвом, осјећам како дрво зове руку и рађа се скулптура. Природа је била и остало мој највећи учитељ. Њу поштјујем, волим и увијек изнова откривам".

У Галерији Дома „Црвена комуна“ у Петровцу изложене су двадесет и три скулптуре овог аутора, рађене у току послиједесет пет наестак година, а изложба ће бити отворена до 25. јула.

Л. Јелушкин

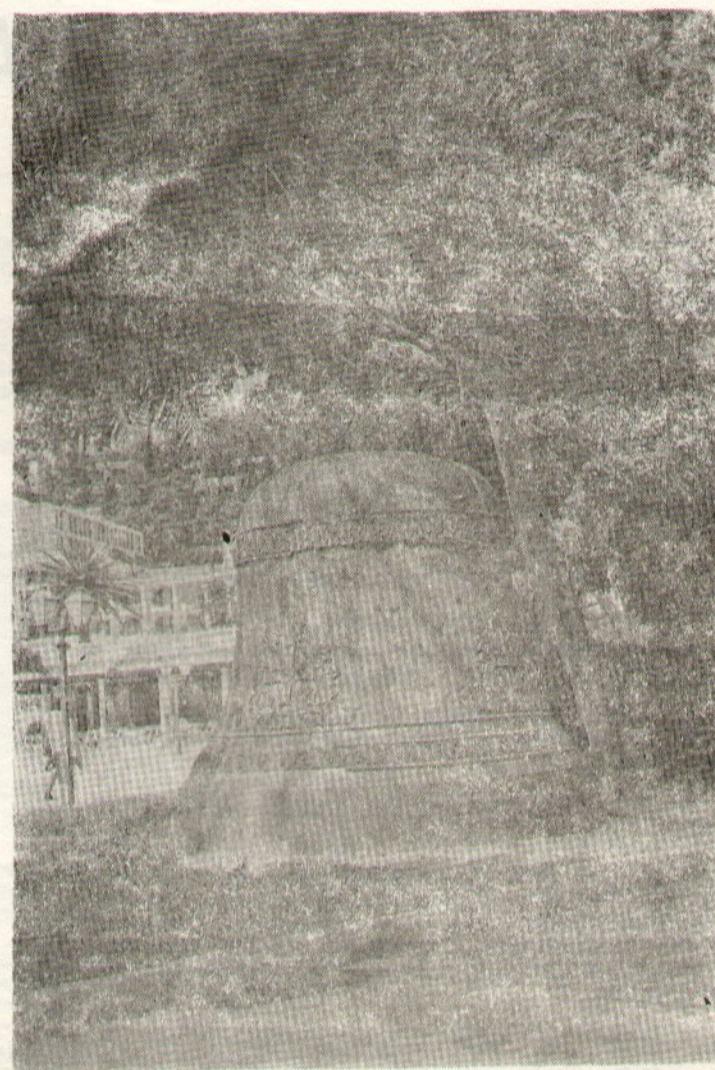
● ПЕРОМ И КАМЕРОМ

ФИЛМСКО ЗВОНО

У ГРАДСКОМ парку у Будви налази се макета по-већег црквеног звона, које посјетиоцима и туристима скреће пажњу и неизбјежна је мета власника фотографских апарата. Многи у пролазу у њега куцну, па када открију да није од метала продолже, без одговора на питање због чега је ту постављено и шта представља. Табла са објашњењем шта звono представља не постоји, иако је ту изложено пуних шеснаест година.

У могућности смо да зна тижељи туриста удовољимо, а туристичким радницима да понудимо податке о звону. Да их пренесу туристима, или, пак, да их користе ако се одлуче да поставе таблу са подацима о звону.

Макета звона је својевремено је послужила као филмски реквизит за филм „Дуги бродови“ који је добрим дијелом снимљен у старој Будви, на њеним бедемима и околини, 1962. године. Режисер тог историјско-авантурističkog спектакла био је Џек Кардиф, а продуцент „Ворик филм“ из Лондона. Носиоци главних улога у филму били су Ричард Видмарк, Росана Скијафино и Сидни Поатје, а једну од паженијих улога у филму имала је наша филмска дива Беба Лончар. Д. Н.

● ЛИКОВНА ХРОНИКА

„КОСОВСКИ БОЈ“ У „АРКАДИ“

У ГАЛЕРИЈИ „Аркада“ у Туристичком насељу „Словенска плажа“ отворио је самосталну изложбу академски сликар Емило Костић из Петровца на Млави. Представио се са десет графика и уља са мотивима Поморавља, и исто толико цртежа у боји на тему „Косовски бој“, посвећених шестстотој годишњици Косовске битке.

Емило Костић је до сада имао неколико запажених самосталних изложби, а редовно излаже на колективним изложбама УЛУС-а. Ове године је добио награду „Златна игла“, коју Савјет УЛУС-а сваке године додељује за најбољу графику.

ЦИКЛУС ЦРТЕЖА

АКАДЕМСКИ сликар Милан Обретковић из Београда, у изложбеној галерији

хотела „Свети Стефан“ приредио је изложбу цртежа у боји у комбинованој техници — акрил и тушеви, који чине циклус који је уметник назвао „Златан сан“.

Сликар Милан Обретковић је Академију лијепих уметности завршио у Риму

а постипломске студије из сликарства у Мексико Ситију. Сликарство овог младог ствараоца карактерише префињеност извлачења и комбиновање линија, и, посебно, маштовитост у изражавању.

Д. Н.

● ОД 15. ЈУЛА У МОДЕРНОЈ ГАЛЕРИЈИ

ИЗЛАЖЕ ЈОЖЕ ЦИУХА

У МОДЕРНОЈ галерији ће од 15. јула до 5. августа излагати своја најновија ликовна остварења уметник високог реномеа, Јоже Циуха. На изложби ће бити представљени најновији циклус слика, акварела и графика. Јоже Циуха је познат по великом броју значајних самосталних изложби у земљи и иностранству. Пет година је водио семинар за слободно сликарство на Међународној летњој академији у Салцбургу. Члан је групе 69. Поред сликарства бази се и литературом. Добитник је Јакопичеве награде за сликарство 1981. године.

Л. Ј.

ПОСЛЕДЊА ВИЈЕСТ

УТВРЂЕН ПРОГРАМ ТРГА ПЈЕСНИКА

НОВОФОРМИРАНИ Савјет Трга пјесника на сједници одржаној 9. јула, усвојио је прелиминарни програм ове пјесничке манифестијације које се по други пут организује у оквиру фестивала Град театар.

Од 11. јула до 10. августа наступиће 30-ак истакнутих домаћих и око 15 иностраних пјесника, а програм ће сваке вечери почивати у 21 час.

РЕВИЈА ФИЛМОВА СА ФЕСТ-а

Од 11. јула у биоскопу Дома културе „Гојко Краповић“ почело је приказивање филмова са ово-

годишњег ФЕСТ-а. До 17. јула приказаће се Довијења, део (режија Луј Мал), Вештице из Иструка (Џорџ Милер), Игра у Подземљу (Вејн Ванг) Љубав, секс и оно друго (Едвард Цвик) и фатална привлачност (Адријан Лин).

● У СТАРОМ ГРАДУ ДО 3. АВГУСТА

ИЗЛОЖБА НАМЈЕШТАЈА

НАРЕДНИХ мјесец дана, тачније све до 3. августа, у Будви ће бити отворена продајна изложба стилског намјештаја „Борђевић“. Будвани, домаћи и страни гости, имаће прилику да посете изложбени простор у старом граду на Тргу пјесника, сваке вечери од 19 часова до поноћи.

Ова изложба је прије Будве обишла још неколико градова у Југославији — Љубљану, Опатију, Сплит, Дубровник. Изложба је свуда најшла на веома добар пријем. Њена сврха је да наметне стил „Борђевић“ код нас и у свијету и да намјештај израђен од пуног дрвета и најквалитетнијих материјала, врхунском занатско-умјетничком техником добије статус умјетничког дјела.

Фирма „Борђевић“ је иначе спонзор „Града-театра“ а продајна изложба у Будви је још један примјер како се спаја лијепо и корисно.

М. П.

● КУДА ВЕЧЕРАС?

МУЗИКА
ЗА СВЕ
УКУСЕ

(НАШ МУЗИЧКИ ВОДИЧ ОД БУДВЕ ДО ПЕТРОВЦА ВАМ ПРЕПОРУЧУЈЕ)

ЉЕТО, музика, забава, провод. Сви ми независно од тога имамо или 7 или 70 година желимо да се лијепо проводимо — по овој старој — „само једном се живи“. Међутим, о укусима и могућностима, с обзиром на плитке цепове и туристички и доманина, не треба много расправљати.

Ако сте одлучили вече рас да излазите или пак планирате то за неки наредни дан — дајемо вам неколико предлога. У Будви на тераси хотела „Авале“ свира састав „Моба“ а на тераси ресторана „Видиковач“ оркестар и естрадна пјевачица (је дна од оних звијездica, које се с времена на вријеме пале и гасе) Снежана Буришић. За млађе, и оне који се осјећају младим, у бару хотела „Аvala“ ради дискотека, а пет корака даље у „Таверни“ — романтичарске душе забавља клавирниста Владимира Ковачевић.

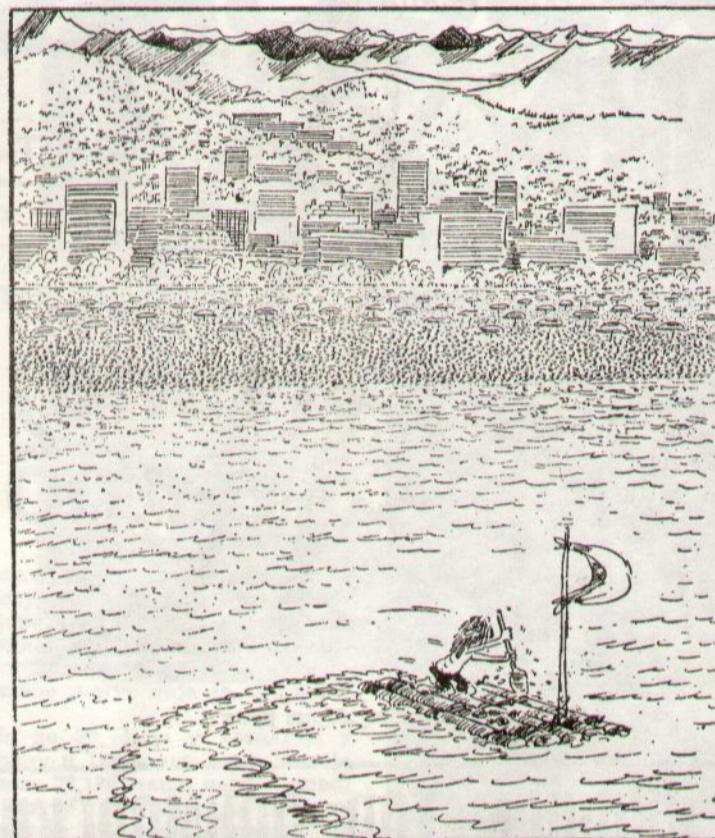
Из „Аvalе“ се селимо до туристичког насеља „Словенска плажа“, где на тераси „Рондо“ наступају „Плави ансамбл“ и Јагода Шими, на „Цвјетној тераси“ оркестар „Макадам“, а у приморском и националном ресторани — музiku за душу из воде мањи музички састави.

Ако желите бар на трен заборавити Будву, и отићи мало даље — прва станица је хотелски комплекс у Бечићима, где на тераси „Фонтане“ и „Делфина“, гости забављају састави „Ентузијасти“ и „Флеш“ а у пивници хотела „Монтенегро“ свира састав „Жак“.

Наравно нијесмо заборавили ни љубитеље народног мелоса. Само за њих, резервисана је тера на ресторана „Златибор“. У хотелу „Маестрал“ у Св. Стефану гостује оркестар „Бат Бенд“ и Гордана Јовановић, а на тераси града хотела „Св. Стефан“ састав „Лидери“. Ту је још и „Петровац“, а ми вам предложимо да одслушате групу „Мама Коко“.

Ако вам се ништа од овог не допада сачекајте 15. јул и до краја августа пратите велики Рок маратон на острву „Св. Никола“, или нашим популарним „Хавајима“. Пјесма каже: „Игра рокенрол цијела Југославија...“, а ми вас позивамо да добете на „Хаваје“ и играте са нама.

С. Касабан

Рене Овив — трећа награда на конкурсу

МИТАР А. МИТРОВИЋ

Другови

Стари брод сече вал.
Небом кликће сини ждрал.
А пучина испред брода,
Све се плави: небо, вода.
Брод се сећа маестрала,
Пристаништа и обала.
Ждрала мучи нека туга,
Далеко је Сунце југа.
— Године нас већ пристигле —
И ждрал и брод исто мисле.
Слети, ждрале, на свог друга,
Скупа ћемо к Сунцу југа.

ТРАГОМ ДОКУМЕНТАТА ПРОШЛОСТИ

ПРИПРЕМА: Mr МАРКО Ђ. ИВАНОВИЋ

УЗРОЦИ честих промјена црногорских граница у доба Црнојевића треба тражити у положају Црне Горе у односу на њене сусједе, вјечите непријатеље, Турску и Венецију.

Друга половина XV вијека је период снажног успона Отоманског царства и коначно црногорски народ губи самосталност и потпада под његову управу. Одмах послије пада Цариграда 1453. год. (Цариград се за вријеме старе Грчке звао Византинија; цар Константин Велики проглашава га 330. године пријестолницом Римског царства и по њему добива назив Константинонал; 29. V. 1453. пада у турске руке и под именом Истамбул постаје пријестоница Турске; Словени га зову Цариград). **Мехмед II Освајач** (1451—81), одлучују да покори и Србију. Њено постепено освајање коначно је завршено падом Смедерева 1459. год. (20. јуна). Одмах затим велики Освајач покорава Босну (1463.) и 1479 осваја Скадар од Млечана и Жабљак, Иванову престолницу. Иван сели престолницу на Обод а убрзо затим и на Цетиње 1485. Три године касније и Херцеговина потпада под Турке (1482). Нешто касније Турци заузимају и Грађаву (1497), док Зета под Црнојевићима, уз признавање врховне турске власти, успијева да очува самосталност до 1499. када и она коначно потпада под њену управу. **Иван** (познат и као **Иванбег**) да би одржао самосталност признавао је турску власт и он се 1471. год. „споразумио са султаном и обавезао да ће за уживљавање својих посједа плаћати харач од 700 дуката“ (ИЦГ, 2, 2, 293), а послао је (1485) и свог најмлађег сина **Станишу** султану „тиме пружајући јемство своје оданости сјилном освајачу“ (ИЦГ, 2, 2, 235; Станиша је у исламу добио име **Скендербег Ивановић**). Иванови синови **Бураћ** (1490—96) и **Стефан** (1496—99) управљају Црном Гором као турски вазили (ЕЛЗ, Загреб, 1966.).

Црнојевићи су се трудили да успостављају добре односе и са Млетачком Републиком. Још **Стефаница Црнојевић**, Иванов отац, по наговору Млечана крваво угушије буну грбљских кметова (1452) и исте године постаје млетачки вазал (дубива и титулу: „војвода Горње Зете“). Његов син Иван, жељио је добре односе не само са Портом него и са Венецијом. Повремено је признавао врховну млетачку власт и у тешком моменту пред Тур-

ЖАРКО ЂУРОВИЋ

Главарева глава

(ТРЕЋА НАГРАДА НА КОНКУРСУ „ПРИМОРСКИХ НОВИНА“ ЗА ХУМОРЕСКУ)

ЉУДИ су саткане од мека ткива, Болећиви су и тихани. Као дај пред јутом. Болећиви су кад с јесени листак отпада. С њиме, веле, отпада и једна година. Болећиви су и кад заснези. Зима па кости ореуме. Олово у тело углави. Главу на раменима оне-моћа.

За главу је потребно топло наручје. Да ту приклон нађе. Да се сну преда. Глава је на раменима, али сна у глави нема. Нема ни речи на уснама. Занемеле су кад су се правиле под непцем. Нешто их ту стегло. А хтела би на усне да изјелатају. Да се одоме топлином!

Што се тиче твоје главе, главу лупај шта ћеш с њом. Постала је ходећи мрак на раменима. О тој глави гледа као на безличне масе. Има право. Твоја ради оно што мисли његова глава. За њега је свака глава покретна изложба детаља. Његова глава — све-видећа. Са ореолом. Попут свеца!

Главарева је глава неприкосновена. Што изусти — закон је. Истина, не говори много, а каже много. И кад ћути — говори. Тако је са све-видећом главом. Са главом главара.

Главар је израдио цео систем како да манипулише главама других. Његово пресудитељство је одвајкада на снази. Од старих Феничана. До данас. Осјећање престижа никад га не напушта. Вешт је да друге држи у шаци. Не би могао да буде то што јесте да није жртва.

Предсјечљиво му ври у крви. Пресуда му је лек од досаде. Није важно каква је пресуда. Важно је да је пресуда.

Воли тишину кад негде улази. Тишина повећава степен његове важности. Ту је одмерен корак, ту је задигнута глава увис. Велика глава. Главарева глава.

— Ја сам споменик који се креће! — стављао је до знања другима.

— Тако је! — одговарао би хор. Што би год рекао главар, остала би главе потврђивале. А он би те главе ради испљувао. Ако је до плъвања, други плъјују треће. Подобни неподобне. Тако у круг. Он ужива у том церемонијалу плъвања. То гледа са дистанце. Ликије.

Много не говори. Говори оно најнужније. Речимо: смените тога! Смењивање је онај тренутак кад глава постане обеглављена. Глава смењеног.

Главарева глава је све-видећа глава. Види из вида. Продире до људског страха. Кад ухвати те људске нити, може да ради шта хоће. Да смењује. Да другима нареди да плъјују треће. Подобни неподобне. Неподобни неподобне. Поштећених нема.

ПРОМЈЕНЕ ГРАНИЦА

цима склања се у Италију (након пада Жабљака 1479), а жене и свог наследника сина Бурђа са **Јелисаветом** (Бураћ је звао **Изабета**), кћерком млетачког племића Антонија Ерича. (Млетачки сенат пише Ивану 12. јула 1490. и одобрава овај брак и „док је она с Ивановим изасланцима пловила за Црну Гору, умре Иван и остави упаву над земљом сину Бурђу“ — СЦ, бр. 55. Ово је Бурђу други брак, а прва жена му је била **Јела**, кћерка **Карла Мусаке Топије**).

Бураћ не осјећа вјеру и сигурност у турско старешинство и све више жели добре односе са Млетачком Републиком. Он купује кућу и имање на млетачкој територији у Будви и околини. Кућу и кућиште у Старом граду, винограде на **Сјениокосу**, Царини и испод **Бјеласице** (данашња ријека Грјевица), те земљу на **Церилу** и **Пријевору**. Бураћ се повезује и са француским краљем Карлом VIII (влада 1483—98; продро је до Напуља 1494—5 и у нади да освоји Италију са циљем вођења крсташког рата против Турака, али се морао повући пред војним савезом паје, Шпањолске, Млетака и миланској војводе) у жељи да покрене крсташки рат против Турске. Султан, сазнавши за ову завјеру (наводно завјеру је сазнао од Бурђевог млађег брата Стефана у Цариграду), то по његовом налогу, након повратка из Цариграда децембра 1496, Стефан „стави до занаја своме брату Бурђу да, по султановом заповједи, иде на Порту или да у року од три дана напусти земљу“ СЦ, бр. 76). Одмах је Бураћ са породицом, са радницима и са око 100коња отишао у Млетак преко Будве и Задра. (Млетачки сенат одлучује 28. I 1497, да прими Бурђа у својoj служби са платом од 40 фiorина мјесечно и да доведе 200 коња, а одређује му мјесто Равену). Приликом одласка, Бураћ је понио све ствари које су припадали цркви св. **Марије** на ријеци **Цетини** на Цетињу (према тестаментарном писму које је Бураћ написао својој женi, те ствари су: „од сребра, од злата, мједи поситера или од свиле, биле иконе или свеци, са судовима, биле чаше, кашике, и све фине ствари, именоване и неименоване“ — СЦ, бр. 107). Међутим, султан нема повјерјења ни у Стефана Црнојевића и коначно узима власт у својe руке 1499. год. И тако „последњи зрачак самосталности Црне Горе се угасио, нечујно и без потреса“ (ИЦГ, 2, 2, 347).

СИОРШ

• ФУДБАЛЕРИ ПОЧЕЛИ ПРИПРЕМЕ

ЗАЛЕТ ЗА - МЕЂУРЕПУБЛИЧКУ

НИ НАЈВЕБИ оптимисти нису очекивали да ће ФК Будва ове године постати члан новоформиране међурепубличке лиге, група Југ. Након завршног првенства у којем је Будва заузела четврто мјесто требало је решити низ питања (тренер, фудбалери). Боро Лазовић је остао на кормилој клупи и готово сви фудбалери који су носили дрес у републичкој фудбалској лиги. Лазовић је самоницијативно успио да обнови фудбалско игралиште а са неколико чланова управе клуба да припреми и Скупштину. Овај вриједни стручњак само за два мјесеца рада формирао је пионирску и омладинску школу којом руководи Анте Петковић, бивши фудбалер Могрена.

— Размишљао сам да ли остати или отићи каже Боро Лазовић. — Кроз неке разговоре стекао сам другачију слику о будванском фудбалу и одлучио да останем. Моји услови су били да се омогући несметан рад и такмичење као и да се санирају клупске просторије. Овај ранг такмичења је на нивоу друге савезне лиге, па је то довољан подatak да у првенство не смијемо ући неспремни. Кад ово кажем не мислим само на фудбале ре и стручни штаб већ и на управу клуба. Управо од чла нова управе зависи све.

• Формирали сте пионирску и омладинску школу?

• ВАТЕРПОЛО

Спремни за старт

Ватерполо спорт све више заокупља пажњу младих. ВК Будва, броји преко 60 чланова свих узраста. Првом тиму се поклања највећа пажња. У наредном првенству екипи ће наступити у знатно измјењеном сastavu.

Новоизabrana управа засукала је рукаве, прионула на посао и ствара услове за несметан рад и такмичење. Са великим оптимизmom очекују почетак првенства и вјерују да ће заузети високо мјесто на табели, које ће им омогућити да се пласирају у виши ранг такмичења.

Новоизabrana тренер Томо Лазовић, иначе дугогодишњи ватерполиста Партизана, на окупу има преко 20 ватерполиста.

— Највише очекујем од најискusnijih, но свакако шансу ће добити и млађи који су веома талентовани, али без већег играчког искуства. Наступићемо знатно ослабљени. Клуб су напустили Рајевић, Бошковић, Абрамовић а сивомаслинасту униформу је обукао Никчевић. Дејан Ачић, један од најбољих ватерполиста не само клуба већ и лиге касно се прикључио у припреме па је и то велики хендикап. Лига је веома квалитетна а како сам обавијештен, наши највећи конкуренти Бијела, Белви, Гусар и КПК су знатно освежили своје редове.

Почетком јуна усвојен је нови систем такmичења, по којем три првопласиране екипе међурепубличких лига постaju чланови „прве Б“ лиге. Општи утисак је да Будва са овим играчким кадром може заузети високо мјесто и прећи у већi ранг.

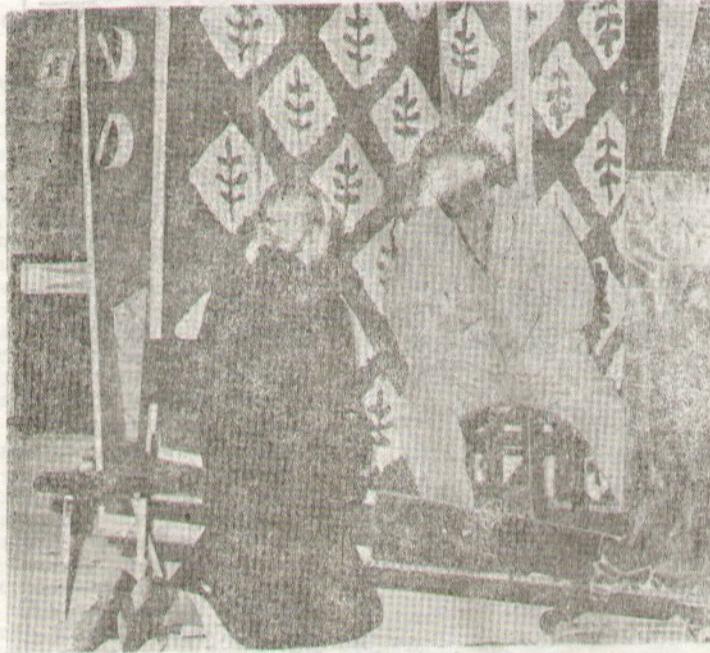
— У оквиру припрема одигравамо контролне утакмице а поводом „4 јула“, учествовали смо на турниру Југа у Дубровnikу. На овој спортској манифестији наступили су и наши највећи конкуренти Белви и Гусар. По онome што је вибено биће нам изузетно тешко. Поменути, клубови су веома квалитетни и угргани.

На турниру нијесам хтио да јурим резултат, већ сам провjerio форму свих кандидата за сastav најбољег тима. Доста тога треба исправити. Ипак оним што су показали сам веома задовољан рекао је Томо Лазовић.

Првенство почине 16. и распоред Будви није наклоњен.

С. Гленда

• ГРАД-ТЕАТАР У СЛИЦИ

Сцена из представе „Црна рупа“

ОГЛАС

Купујем мањи стан у Будви.

Тел. 084/63-932.

ИНФОРМАТОР ПРИМОРСКИХ НОВИНА

РЕД ВОЖЊЕ АУТОБУСА

ПОЛАЗАК из Будве: Бечићи и Свети Стефан 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00, 20.00, 21.00, 22.00, 23.00, Петровац 5.00, 5.45, 6.10, 6.15, 7.30, 7.50, 9.00, 9.30, 10.00, 11.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 14.35, 15.00, 17.00, 17.45, 18.00, 18.20, 19.45, 20.15, 23.00, Буљарица 9.00, 15.00, 23.00, Бар 5.00, 6.00, 6.10, 6.15, 7.30, 7.50, 9.15, 9.30, 11.30, 13.05, 13.30, 14.00, 14.30, 14.35, 15.00, 16.00, 17.00, 17.45, 18.00, 18.30, 19.45, 20.15, 20.50, 21.50, Улица 7.50, 8.00, 9.15, 11.40, 14.00, 14.35, 20.50, Ластва Грабљска 7.15, 7.50, 10.45, 11.20, 12.50, 13.50, 14.45, 17.20, 21.40, (Ластва Грабљска — Будва) 5.55, 6.00, 7.35, 11.30, 12.20, 12.55, 13.20, 14.25, 15.20, 17.35, 19.55, Тиват 7.05, 8.00, 8.25, 10.10, 11.30, 14.30, 14.45, 15.00, 19.30, 20.10, 20.20, Котор 5.40, 6.00, 7.05, 8.00, 8.25, 9.15, 10.20, 11.20, 11.30, 12.50, 13.00, 15.00, 17.00, 18.00, 19.30, 20.10, Рисан 5.40, 7.05, 8.00, 8.25, 9.15, 10.20, 10.20, 15.00, 17.00, 18.00, 21.40, Херцег-Нови 5.40, 6.00, 7.05, 7.50, 8.00, 8.25, 9.15, 10.20, 11.30, 12.00, 15.00, 17.00, 18.00, 18.50, 19.15, 20.20, Дубровник 5.40, 7.50, 8.25, 9.15, 17.00, 18.50, 19.15, 21.50, 23.50, Шећећи 6.00, 7.50, 8.00, 11.30, 12.10, 12.30, 15.00, 17.45, 18.30, Титоград 6.00, 6.05, 7.00, 8.00, 11.30, 11.45, 12.10, 12.30, 15.00, 16.20, 17.45, 18.30, 21.15, Никшић 6.00, 6.05, 12.10, 16.20, 17.45, 18.30, 19.15, 21.15, 22.15, 23.45.

Полазак из Петроваца: Будва 5.00, 5.20, 5.50, 6.20, 7.05, 7.10, 7.50, 8.10, 8.20, 9.30, 9.40, 10.05, 10.30, 10.45, 11.30, 11.50, 12.30, 13.50, 15.40, 17.10, 17.30, 18.00, 18.20, 18.30, 19.05, 19.20, 19.40, Буљарица 9.30, 15.30, 23.30, Титоград 6.30, 7.30, 13.00, 15.40, 16.40, 19.20, Бар 5.20, 6.35, 6.40, 8.00, 8.20, 9.00, 9.50, 10.00, 11.00, 11.50, 12.10, 12.40, 13.30, 14.50, 15.00, 15.20, 16.30, 18.05, 18.20, 18.30, 19.00, 20.10, 20.20, 20.30, Улица 8.20, 11.50, 14.30, 15.05, 15.20, Котор 5.00, 5.20, 6.35, 8.10, 10.50, 12.50, 15.40, 17.10, 18.00, 19.05, 19.10, 19.50, Херцег-Нови 6.35, 8.00, 9.45.

Полазак из Светог Стефана: Будва 5.30, 6.00, 6.30, 8.15, 9.15, 10.15, 11.15, 12.15, 13.15, 14.15, 15.15, 16.15, 17.15, 18.15, 19.15, 20.15, 21.15, 22.15, 23.45.

Полазак из Бечића: Будва 5.40, 6.10, 6.40, 6.50, 7.25, 8.10, 8.40, 9.40, 10.25, 10.30, 10.50, 11.00, 11.30, 11.50, 12.00, 12.10, 12.30, 12.50, 13.00, 13.30, 14.10, 14.40, 15.40, 16.30, 17.30, 17.50, 18.00, 18.20, 18.30, 18.40, 19.25, 19.30, 20.00, 20.30, 21.30, 22.30, 23.30.

ПОЛАСЦИ ВОЗОВА ИЗ БАРА

Београд 9.50, 10.45, 13.50, 21.15, 22.45, Суботица 21.20, Ниш 19.55 (до 27.8.)

РЕД ЛЕТЕЋА АВИОНА

Тиват — Београд понедјељком у 10.10, уторком у 16.50 и 18.55, сrijедом у 13.00, четвртком и петком у 9.55, суботом у 9.05, недјељом у 11.10 и 18.10. Аутобус испред пословнице JAT у Будви креће сат и 15 минута прије полијетања авиона.

Титоград — Београд понедјељком у 7.20, 19.50 и 21.15, уторком, сrijедом и

четвртком у 7.20 и 21.15, петком у 7.20, 19.50 и 21.15, недјељом у 7.15 и 21.15. Дубровник — Београд понедјељком у 6.50 и 19.20, уторком у 8.25 и 19.20, сrijедом у 6.35, 13.15, 19.45, 22.20, четвртком 6.35, 8.15, 13.05, 15.15, петком у 6.35, 11.55, 19.20, суботом 6.35, 9.20, 13.45, 17.45, 19.20, недјељом у 6.35, 11.55, 16.10, 19.05, 20.05 и 22.00.

Дубровник — Загреб понедјељком у 8.35, 13.40, 21.30, уторком 8.50, 13.00, 20.35, сrijедом 8.50, 15.40, 19.15, четвртком 8.05, 12.20, 16.05, 20.25, петком у 8.50, 22.00, суботом 8.35, 12.25, 16.10, 20.25.

Титоград — Загreb суботом у 9.20. Титоград — Скопље понедјељком у 19.50

ФЕРИБОТ

„Свети Стефан“ на линији Бар-Бари полази недјељом уторком и четвртком у 22.00, а на линији Бар — Бар понедјељком сrijедом и петком у 22.00 сата.

БЕНЗИНСКА ПУМПА

У Будви ради од 00 до 24 сата понедјељком.

ПОШТА

Шалтерске службе у Будви и Петровцу ради од 7 до 20 сата недјељом не раде. Служба за пријем телеграма и телефонских позивница ради од 7 до 24 сата сваким даном. Пошта у Светом Стефану ради од 7 до 20.

АПОТЕКА

У Будви ради од 7 до 22 (приправност од 22 до 7 сата ујутро), а у Петровцу од 7 до 22 сата.

ПРОДАВНИЦЕ

Супермаркет и самоуслуге ради од 6 до 22 сата сваког дана. Драгстор у Будви ради од 6 до 2 сата послије поноћи.

ЈАДРАНСКИ САЈАМ

Љетни сајам robe широке потрошње отворен од 17 до 23 сата.

МУЗЕЈ — Збирка „Античка Будва“ отворена је за посјетиоце од 9 до 12 сати и од 18 до 21 сат.

БИБЛИОТЕКЕ у Будви и Петровцу отворене су од 7 до 12 и од 18 до 21. сат.

ТЕЛЕФОНИ

Хитна помоћ 94, Ватрогасна јединица 93, СУП 92, Апотека Будва 41—944, Апотека Петровац 61—318, Аутобуска станица Будва 41—600, 41—121, Петровац 61—510, Такси станица Будва 41—409, Пословница JAT 41—210, 41—641, Жељезничка станица Бар (085) 22—210, Прекоокеанска пловидба Бар (085) 21—441, Пословница JAT Титоград (081) 44—248, Пословница „Адрија-авиопромета“ Титоград (081) 44—284, Аеродром Титоград (081) 31—550, Аеродром Титоград (082) 61—336, Аеродром Дубровник (050) 23—577.

ГРАД ТЕАТАР 88
ДОДАТAK „ПРИМОРСКИХ НОВИНА“

● ПРЕПОРУЧУЈЕМО

„МЛАДИНСКО“ НЕ ТРЕБА ПРОПУСТИТИ

ПИСАЦ ових редова добио је задатак да читаоцима „Приморских новина“ и, евентуалним, будућим гледаоцима препоручи оно што ће сљедећих дана бити најинтересантније на фестивалу. Па иако је програм добро конципиран, иако је тешко некоме препоручивати што да види јер тиме, можда, намеће сопствене критеријуме ево, да покушам. Не да намећем, не да препоручујем већ само да са будућим догађајима читаоце, упознам. По мојем мишљењу никако не би требало пропустити ни једну представу Словенског младинског гледалишча. Све представе које из Младинског долазе сјајне су, а то је позориште које и у европским размјерама има свој репоне. Не плашите се језичке баријере — само „пробајте“. Затим предлажем представу „Shakespeare the sadist“ у режији Бранка Брезовца, а посебне препоруке за премијерно извођење Борхесових текстова названих „АЛЕФ“ у интерпретацији Горана Матовића. То је, да се зна, фестивалска продукција. Не треба пропустити ни балет „Тибетанска книга“ нити концерте Рите Кинке, Весне Станковић и Татјане Шуреве, Michaela Flaxmana и Наде Кецман, ансамбл „Ренесанс“... Ако наставим овако, набројају све, Зато програм у руке и бирајте сами — што год изаберете нећете погријешити.

В. Р.

ПРОГРАМ ГРАДА ТЕАТРА КОЈИ ЋЕ СЕ ИЗВЕСТИ У ПЕТРОВЦУ

ЈУЛ

- 12. ЈУЛ БАЛКАНСКЕ ИМПРЕСИЈЕ, БАЛЕТ
- 15. ЈУЛ ГОРСКИ ВИЈЕНАЦ
- 18. ЈУЛ ТРГ ПЈЕСНИКА
- 20. ЈУЛ ЦЕЗ КОНЦЕРТ
- 22. ЈУЛ КЛАУСТРОФОБИЧНА КОМЕДИЈА
- 24. ЈУЛ ВЛАСТА КНЕЗОВИЋ

АВГУСТ

- 1. АВГУСТ ТРГ ПЈЕСНИКА
- 11. АВГУСТ МОНОДРАМА
- 15. АВГУСТ АЛЕФ
- 16. АВГУСТ „ПРЕДСТАВА ХАМЛЕТА У СЕЛУ МР. ДУША ДОЊА“
- 19. АВГУСТ ЦЕЗ

Сцена из представе „Црна рупа“

Са концерта хора „Колегијум музикум“ у Санта Марији

● ХРОНИКА ФЕСТИВАЛА

МУЛТИМЕДИЈАЛНИ КОЛАЖ

● ИЗВАНРЕДНЕ ПРЕДСТАВЕ „ЦРНА РУПА“ И „ЗЛОЧИН НА КОЗЈЕМ ОТОКУ“, УЗБУДЉИВИ БАЛЕТ, ВРХУНСКО МУЗИЦИРАЊЕ УМЈЕТНИКА ИЗ БЕОГРАДА...

ЕВО нас по други пут, у старој Будви, где чекамо да се „застор“ подигне и да фестивал почне. Први јул, тачно у 21 час, фестивал Град театра је отворен. Али није то било отварање на каква смо годинама навикавани — када се много говорио „а сви једва чекају да се све што прије оконча. Ово отварање је „сасвим функционално“, са инсертима из балета и позоришних представа, где се публика одмах могла, бар у натукницама, упознati што ће, се на фестивалу, гледати. Био је ту и Коста Бундушеvac са „Свояјим цурама“ и Колегијум музикум, а Дара Џокић и Светозар Џетковић говорили су са врха староградских зидина инспиративне текстове о позоришној умјетности. Треба посебно запамтити дио текста изгвореног некада давно из уста Бертолда Брехта који би у будућности могао да послужи и као заштитни знак фестивала а гласи: „Нека овај град постане центар свих умјетности. Све умјетности нека слу же највећи од свих умјетности — умјетности живљења“. Послиje отварања фестивала имали смо прилику да, у цркви Санта Марија, слушамо један сјајан хор какав је Колегијум музикум. Био је то џеловечерњи концерт на којем је тај изузетни академски, женски, хор под диригентском палицом Даринке Матић-Маровић по казао своје умјеће. Посебно треба издвојити извођење Мокрањчеве Литургије која је у ентеријеру и акустици цркве Санта Марија дјеловала узбуђујуће.

Прво вече фестивала завршено је представом „Црна рупа“ Народног театра из Битоља, рађене по тексту Горана Стефановског, у режији Бранка Брезовца. У том изванредном тексту Горан Стефановски као да пре испитује себе, бави се неким сопственим траумама и недоумицама. Као да је у тим тренуцима преиспитива

ња сецирао себе и своју свијест и подсвјест. У исто вријеме бави се и проблемом савременог, отуђења, прекидом комуникације међу људима, људског безнада. Постоји искључиво оргазмичка комуникација Брезовец је тај текст искористио да направи једну шокантну, еротизовану, варијанту а глумачки ансамбл из Битоља слиједио је његове замисли. У овој представи видјели smo сублимацију више умјетничких жанрова што је и иначе Брезовчев уобичајени редитељски поступак. Представа је почела у поноћ и била је врло добро посјећена. Друге вечери фестивала гост Град театра био је млади, изразито талентовани, пијаниста Александар Маџар који полако стиче и међународну репутацију а тренутно се музички усавршава на конзерваторијуму у Москви. Поново пријатно вече, поново врло добро музицирање, поново црква Санта Марија са својом изванредном акустиком. Трећа речи да адаптација на цркви није до краја завршена па са унутрашњошћу од скела и цигала чак и концерту пијанисте-класичара даје једну „Андерграунд“ димензију.

Треће вече фестивала из фестивалске продукције, изведена је премијера балета „Пружи ми руку Терпсихора“ у кореографији Владимира Логунова и са солистима Соњом Вукићевић и Владимиrom Логуновим. У једној пријатној ба-

летској вечери, на музику Вангелиса, испричали су нам причу о судбини умјетника. Сљедеће вечери је реприза балета, а пете вечери фестивала концертирао је Српски гудачки квартет „Мокрањац“ из Београда. То је камерни састав препознатљив у боје, већ афирмисан и у иностранству, који се никада не може спустити испод високог нивоа и изневерити публику. Шести дан фестивала и изузетан догађај: Позоришна представа „Злочин на Козјем отоку“ по тексту Уга Бетија у режији Паола Мајелија и извођењу Словенског младинског гледалишча из Љубљане. Ту причу о прекиду свих комуникација, о свијету без дејности и без маште свијету у којем људи не живе већ вегетирају, свијету богатих и доконих, свијету у којем долазак новог лица руши окамењени ред и тада показује сву лицимјерност њиховог комуницирања, режирао је врло инспирисано Паоло Мајели, а сјајно одиграо глумачки ансамбл. Посебно треба истаћи Милену Зупанић и Веронику Дролц. Њих издавјам, искључиво због антологијске сцене из представе: разговор мајке и кћерке које се као двије супртстављене жене боре за истог мушкарца. Тако је фестивал почeo, тако је про текло првих шест дана. Можемо бити задовољни, фестивал се тек „захуктава“ и очекује се све бољи и бољи програм.

Веселин Радуновић

Theatre City BUDVA GRAD TEATAR

JUL

13. „BALET — »BALETSKO VEĆE«, SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA
14. „BALET — FESTIVALSKA PRODUKCIJA: PRUŽI MI RUKU TERPSIHORA«, KOREOGRAFIJA V. LOGUNOV
- BALET — »BALETSKO VEĆE« SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA
15. „KONCERT — MICHAEL FLAXMAN, VIOLONČELO (USA) I NADA KECMAN, KLA VIR
- TEATAR — P. P. NJEGOŠ: GORSKI VIJENAC, REŽIJA V. MANDIĆ I B. BEGOVIĆ, RCKUD TITOGRAD
16. „TEATAR — FESTIVALSKA PRODUKCIJA: BORGES: »ALEPH«, REŽIJA B. BREZOVEC, PREMIJERA
- KONCERT — MAJA JOKANOVIĆ, VIOINA I LINA ROMANO ČEMBALO (ITALIJA)
17. „KONCERT — ALEKSANDAR SERDAR, KLA VIR
- TEATAR — FESTIVALSKA PRODUKCIJA: BORGES: »ALEPH«, REŽIJA B. BREZOVEC
18. „TEATAR — »ZAŠTO SMO U VIJETNAMU, MINI?«, REŽIJA B. BREZOVEC, CEKADE ZAGREB
- KONCERT — FOLKLOR — ANSAMBL NARODNIH PJESAMA I IGARA MAKEDONIJE »TANEC«
19. „TEATAR — W. BAUER: »SHAKESPEARE THE SADIST«, CEKADE ZAGREB
- KONCERT — FOLKLOR — ANSAMBL NARODNIH PJESAMA I IGARA MAKEDONIJE »TANEC«
20. „TEATAR — W. BAUER: »SHAKESPEARE THE SADIST«, CEKADE ZAGREB
- BALET — »QUO VADIS«, »MALI SNOVI VOLTERA M. I

- »KASPAR HAUZER«, KOREOGRAFIJA V. KOSTIĆ I S. BEŠTIĆ
- TEATAR — FESTIVALSKA KOPRODUKCIJA: »NEZAPAMĆENA PREDSTAVA HAMLETA U MRDUŠI DONJOJ«, REŽIJA B. MIĆUNOVIĆ, ZVEZDARA TEATAR BEOGRAD, PREMIJERA
21. „TEATAR — FESTIVALSKA KOPRODUKCIJA: »NEZAPAMĆENA PREDSTAVA HAMLETA U MRDUŠI DONJOJ«, REŽIJA B. MIĆUNOVIĆ, ZVEZDARA TEATAR BEOGRAD,
22. „TEATAR — D. KOVAČEVIĆ: KLAUSTROFOBIČNA KOMEDIJA, REŽIJA D. KOVAČEVIĆ, ZVEZDARA TEATAR, BEOGRAD
- KONCERT — ANSAMBL ZA STARU JUGOSLOVENSKU MUZIKU »ARS NOVA«
23. „TEATAR — D. KOVAČEVIĆ: »KLAUSTROFOBIČNA KOMEDIJA«, REŽIJA D. KOVAČEVIĆ, ZVEZDARA TEATAR, BEOGRAD
24. „KONCERT — FOLKLOR ANSAMBL NARODNIH IGARA »KOLO«
- KONCERT — DEANA PATAKOVIC, KLA VIR
25. „KONCERT — RADMILA BAKOČEVIĆ, SOPRAN, OLIVER NJEGO, BARITON I ALEKSANDAR KOLAREVIĆ, KLA VIR
- KONCERT — FOLKLOR ANSAMBL NARODNIH IGARA »KOLO«
26. „KONCERT — IŠTVAN REMER, GITARA
- BALET — »MISEMA TANGERE«, KOREOGRAFIJA J. JURKOVIĆ, PLESNI ANSAMBL ZAGREB
27. „KONCERT — NATAŠA VELJKOVIC, KLA VIR
- BALET — FESTIVALSKA PRODUKCIJA: »BOLERO«, KOREOGRAFIJA D. ZLATAR FREJ
28. „KONCERT — KEMAL GEKIĆ, KLA VIR

Theatre BUDVA GRAD

PROG
„GRAD TEAT
13. JUL

RAM FESTIVALA "STAR-THEATRE CITY" BUDVA — 20. AVGUST 88.

CITY
TeATAR

29. „ KONCERT — GASTEIG TRIO, SR NJE
МАЧКА
KONCERT — MIOMIR NIKOLIĆ, BAS
I ALEKSANDAR KOLA-
REVIĆ, KLAVIR
30. „ KONCERT — ANSAMBL ZA STARU
MUZIKU »HORTUS MU-
SICUS«, SSSR
TEATAR — D. KOVACHEVIĆ »KLAU-
STOFOBIČNA KOME-
DIJA«, REŽIJA D. KO-
VACHEVIĆ, ZVEZDARA
TEATAR BEOGRAD
31. „ BALET — FESTIVALSKA PRODU-
KCija: »BOLERO«, KO-
REOGRAFIJA D. ZLA-
TAR FREJ
TEATAR — FESTIVALSKA KOPRO-
DUKCija: »NEZAPAM-
ĆENA PREDSTAVA HA-
MLETA U MRDUŠI DO-
NJOJ«, REŽIJA B. MI-
ĆUNOVIĆ, ZVEZDARA
TEATAR BEOGRAD,
- AVGUST
1. „ KONCERT — HOR »IVO LOLA RI-
BAR HOR »JOSIF MARI-
NKOVIĆ« I HOR »DR.
OREST ŽUNKOVIĆ«
2. „ TEATAR — FESTIVALSKA KOPRO-
DUKCija: ESHIL: TRI-
LOGIJA »ORESTIJA«
REŽIJA R. BURHAN
TEATAR ROMA »PRA-
LIPE« SKOPLJE, PRE-
MIJERA
3. „ TEATAR — FESTIVALSKA KOPRO-
DUKCija: ESHIL: TRI-
LOGIJA »ORESTIJA«
REŽIJA R. BURHAN
TEATAR ROMA »PRA-
LIPE« SKOPLJE
4. „ TEATAR — P. VAJS: »MARA/SADE«,
REŽIJA R. BURHAN,
TEATAR ROMA »PRA-
LIPE« SKOPLJE I SKC
BEOGRAD
5. „ TEATAR — SOFOKLE: »TEBANSKA
TRAGEDIJA«, REŽIJA
R. BURHAN, TEATAR
ROMA »PRA LIPE« SKO-
PLJE

- KONCERT — HOSE LUIS VILLA-GO-
MES, GITARA, MEKSI-
KO
6. „ KONCERT — MICHELANGELO SEVE-
RI, GITARA, ITALIJA
7. „ KONCERT — EHAT MUSA, GITARA,
FRANCUSKA
8. „ KONCERT — VLADIMIR MIKULKA,
GITARA, FRANCUSKA
9. „ KONCERT — MIGUEL CASTANOS,
GITARA I DIEGO CAR-
MONA, GLAS, ŠPANIJA
- KONCERT — FOLKLOR
10. „ TEATAR — FESTIVALSKA KOPRO-
DUKCija: ESHIL: TRI-
LOGIJA »ORESTIJA«,
REŽIJA R. BURHAN,
TEATAR ROMA »PRA-
LIPE« SKOPLJE
11. „ TEATAR — FESTIVALSKA KOPRO-
DUKCija: ESHIL: TRI-
LOGIJA »ORESTIJA«,
REŽIJA R. BURHAN,
TEATAR ROMA »PRA-
LIPE« SKOPLJE
12. „ TEATAR — L. VEGEL: »ŠOFБRI«,
REŽIJA LJ. GEORGIE-
VSKI, NARODNO POZO-
RIШTE ZENICA
13. „ BALET — »KASPAR HAUZER«, KO-
REOGRAFIJA S. BEŠ-
TIĆ
KONCERT — FOLKLOR »ŠOTA«
14. „ KONCERT — ANSAMBL »MUSICA
ANTIQUA«
15. „ TEATAR — I. BREŠAN: »PREDSTA-
VA HAMLETA U SELU
MRDUŠA DONJA« RE-
ŽIJA A. BALIN, ŠIBEN-
SKO KAZALIŠTE
16. „ BALET — FESTIVALSKA PRODU-
KCija: »TIBETANSKA
KNJIGA« KOREOGR-
AFIJA D. PAJOVIĆ
TEATAR — I. BREŠAN: »PREDSTA-
VA HAMLETA U SELU
MRDUŠA DONJA« RE-
ŽIJA A. BALIN
- KONCERT — FOLKLOR
17. „ TEATAR — FESTIVALSKA PRODU-
KCija: BORGES: »A-
LEPH«, REŽIJA B. BRE-
ZOVEC
KONCERT — ILIJA GRUBERT, VIOLI-
NA, SSSR
18. „ TEATAR — FESTIVALSKA PRODU-
KCija: BORGES: »A-
LEPH«, REŽIJA B. BRE-
ZOVEC
19. „ KONCERT — SCOTT ST. JOHN, VIO-
LINA I ARTHUR ROWE,
KLAVIR, KANADA
TEATAR — V. HOSEL: »LARGO DE
SOLATO«, REŽIJA E.
SAVIN, KAMERNI TEA-
TAR 55 SARAJEVO
20. „ KONCERT — VOKALNI OKTET »AD
LIBUTUM«, FRANCUS-
KA
TEATAR — I. SAMOKOVLIJA: »PLA-
VA JEVREJKA«, REŽI-
JA M. ERCEG, KAMER-
NI TEATAR 55 SARA-
JEVO

Овако је било испред зидина старе Будве 1. јула

● НАШ ГОСТ: МИЛЕНА ЗУПАНЧИЋ, ГЛУМИЦА

БУДВА ЈЕ ПРИРОДНА ПОЗОРНИЦА

МИЛЕНА ЗУПАНЧИЋ је једна од најпознатијих и најбољих југословенских позоришних, филмских, телевизијских, глумица. У Будву, у Град театар, дошла је са представом „Злочин из Козјем отоку“ који је изведен Словенско младинско гледалишче.

● Први пут сте у Будви?

— Да, први пут.

● Први утисци?

— Јако ми се допада. Уметност помаже зближавању и упознавању. И у Црну Гору, први пут сам дошла с једном позоришном представом. Тако сам упознала још многа друга места и ево сада, на моју велику радост, и Будву.

● Чим сте у Будву стigli, као прави професионалац, прво сте отишли да погледате просторе на којима ће се представа играти?

— Мени ту нема ништа чудно. Само обављам свој посао као и сви други.

● Како Вам се допао стари град? Није ли као ствар за уметност?

— Дивно. Још нијесам све видјела али ћу се потрудити иако, на моју жалост, у Будви остајем само два дана. Но, надам се сље-

дећим сусретима. Чини ми се да су те стваре зидине, ти тргови сви ти простори — једна велика „природна“ позорница.

● Играте у представи „Злочин на Козјем отоку“. Многи критичари прогласили су ту представу за најбољу у овој години на југословенском позоришном простору. Шта Ви мислите о томе?

— Јако волим ту предstavu. Дugo и добро smo радили на њој. Читав ансамбл је bio врло заинтересован и функционисали smo као једна хармонична целина.

Често нам редитељ није био ни потребан, а да кажем и то да smo до многих решења mi глумци долазили сами.

А да ли је најбоља представа у сезони, ја немам право да говорим јер сам директно заинтересована. Ако критичари тако кажу...

● Зар није требало да нешто, у Суботици, са Јубишићем Ристићем радите?

— Јубишић је сјајан тип

Он је прави стварац, сјајне представе и ја с њим волим да ради.

Међутим сада је ушао у неке превелике пројекте, у превелику организацију, све то добија

грандиозне размјере и чини ми се да онда за први уметнички рад нема баш много времена. Не може све да се постигне, рокови се проширују, термини се помјерају и ја нијесам имала стрпљења да даље чекам. Почела сам да ради са њим на тексту Душана Јевтовића „Видовита“ и одустала. Да ли је наша замјена или се одustalo од пројектa (нијесам само ја одустала) не знам.

● Ви сте слободан умјетник. Може ли се данас, у овој земљи, тако живјети?

— Врло тешко. Ја заиста много радију али у нашој земљи тренутно нико не плаћа хонораре или их уплаћују са таквим закашњењем да кад новац добијем инфлација је „појела“ више од пола.

Тако долазим у ситуацију да и поред великог рада размишљам о голој егзистенцији. Као ли је тек онима који немају могућност да раде више а „слободњаци“ су.

● Куда из Будве?

— За неким новим пројектима.

В. Радуновић

Оживјели су тргови у Старом граду

● БРАНКО БРЕЗОВЕЦ ЗА „ПРИМОРСКЕ НОВИНЕ“

ОВДЈЕ СЕ ДЕШАВАЈУ СЈАЈНЕ СТВАРИ

ЧОВЈЕК који је представом „ЦРНА РУЛА“ отворио „Град театар“ и који ће бити најзаступљенији редитељ на фестивалу (са четири представе) зове се БРАНКО БРЕЗОВЕЦ, из Загреба је. Договорено је да у сваком броју „Приморских новина“, до краја Град театра, даје кратке коментаре виђеног. И ево га с првим коментарима.

● Како сте задовољни пријемом Ваше представе од стране публике, овдје у Будви?

— Задовољан сам. Добро је било. Глумци су први пут у том простору, нијесмо имали времена да пробамо, било је малих проблема са адаптацијом, али шта се та може — свако гостовање подразумијева такве проблеме.

● Простори?

— Простори у старом граду су феноменални за позориште. Цитадела је богом дана за извођење позоришних представа. Чини ми се да има још много простора које тек треба отворiti.

● Како Вам се допада концепт фестивала, какав је овогодишњи програм?

— Ма ту се сјајне ствари дешавају. Прави се нови Дубровник. Мислим да би се Дубровачке лjetњe игре могле и превазићи. Наравно, концепт још није довршен, на њему још много треба радити. Ипак, кренуло се правим путем и мислим да тако и треба наставити.

● Утицији о до сада виђеном?

— Било је јако добрих представа, било је добрих концерата, било је по нешто и мање квалитетно, али нема тог фестивала у свијету који овогодишњи траја а да на њему буде изведен само оно што је врхунско.

● Ви, у продукцији „Град театара“ спремате премијерно представу по тексту Борхеса „АЛЕПХ“. Како пробе теку?

— Пробамо сваки дан у поново. Све је за сада по плану. Пробе су отворене за публику. Често нам се пријуже поноћни шетачи...

В. Радуновић

(настављамо разговор)

● СУСРЕТ СА АЛЕКСАНДРОМ МАЦАРОМ

НЕСУЂЕНИ РЕДИТЕЉ - ВРСТАН ПИЈАНИСТА

ВЈЕРОВАЛИ или не, Александар Маџар је једном као дванаестогодишњак жељио да буде редитељ. Након, филм је изгубио, можда врсног режисера, али је зато југословенска и свјетска музичка сцена добила великог пијанисте.

Саша се управо вратио из Москве где се налази на постдипломским студијама. Први концерт је одржан 2. јула у Будви, у оквиру „Град-театра“. Било је пријатно лjetњe вече. У Старом граду из цркве Свете Марије дошли су звучи клавира. Љубитељи музике поздравили су бурним аплаузима младог пијаниста и његове изврсне интерпретације Бетовена, Шопена, Прокофјева, Дебисија и Равела.

Након Будве, Саша наступа у Загребу и Суботици, а затим има концерте у иностранству. За њега је све то једна велика екскурзија. Воли путовања, дружења, концерте и као му је када се та чаролија заврши доласком у Београд. Тада, како каже, почиње други живот.

На конзерваторијуму у Москви најбољи му је друг Урош, челиста. Већ идуће године планирају заједничке наступе. Обећали су, идућег љета долазе у Будву. У Москви се претежно друже са младим музичарима из студентског дома. Двије највеће земље из свијету су Југославија и Вијетнам, ка-

ко кажу њихови другови из Совјетског Савеза. Наиме, на конзерваторијуму је највише студената из Вијетнама и наше земље.

Кад је био сасвим мали Саша је волио математику. Касније је открио да су музика и математика повезане на неки чудан начин и тада је, наравно, заволио музику. Рок музику не воли, нарочито не наше рок саставе, али зато врло радо слуша Дајр Стрейтс и Дејвид Боуја.

„Најсмјешији“ концерт је имао у Чачку прије неколико година када, по свом мишљењу, није баш најбоље свирао Равела. Ставио је Равела на репертоар, уздајући се у то да његове композиције нису толико познате чачанској публици, па неће бити проблема ако почијеши“. Све је било добро, док у среду концерта није сасвим заборавио један дио Равелове композиције, наставио је да свира као да се ништа није десило, али је иза себе чуо комешање у публици. Потпуно разочаран у своје свирање на крају концерта се извинио публици. Сви су били зачуђени његовим гестом. Комешање у публици изазвала је појава мачке на позорници, која се прошетала поред клавира у среду Сашине интерпретације Равела.

Милица Паповић